

Dosarul nr. 3ra-805/22

2-20072419-01-3ra-05082022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (T. Avasiloaie)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

Î N C H E I E R E

07 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Mînăscurtă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative, obligarea includerii în stagiul de cotizare a perioadei de activitate în colhoz și recalcularea pensiei,

împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Larisa Mînăscurtă, reprezentată de avocatul Dorin Cojocaru, s-a casat integral hotărârea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă decizie,

c o n s t a t ă :

La 27 iunie 2020 Larisa Mînăscurtă, reprezentată de avocatul Dorin Cojocaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative, obligarea includerii în stagiul de cotizare a perioadei de activitate în colhoz și recalcularea pensiei (f.d.3-22).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a relatat că, la 11 decembrie 2019, s-a adresat cu cererea nr. 1961 Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca, solicitând reexaminarea pensiei pentru limită de vârstă, care însă a fost respinsă prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca nr. 21/2020/1675 din 18 martie 2020 din motiv că nu s-a confirmat statutul de membru de colhoz.

Astfel, la 11 mai 2020, reprezentantul său s-a adresat cu cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale solicitând să-i fie inclusă perioada anilor 1976 în stagiul de cotizare, în care a activat ca membru de colhoz, respectiv în calculul pensiei.

Prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-1078/20 din 12 iunie 2020, pretențiile sale invocate în cererea prealabilă au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Având în vedere cele enunțate, reclamanta a notat că nu este de acord cu deciziile menționate, or, a confirmat statutul de membru de colhoz, prin Extrasul din carnetul de muncă al colhoznicului, F14, cu înscrisul din arhivă ce atestă că în anul 1976 a activat 65 de zile în colhozul „Miciurin” din or. Orhei, s. Susleni.

La fel, potrivit informației eliberate de Primăria s. Susleni, fostul colhoz „Miciurin” a fost reorganizat în colhozul „Susleni”, fapt ce confirmă valoarea înscrisurilor anexate.

Astfel, invocând dispozițiile art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, art.2, 5, 51 și 52 alin.(1) din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, pct. 1, 7, 21, 22, 63 din Hotărârea Guvernului nr.417 din 03 mai 2000, despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, reclamanta a opinat că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Soroca și Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat au refuzat de a-i include în stagiul de cotizare perioada anului 1976, în care a fost membru a colhozului „Miciurin”. Or, a prezentat un sir de acte, din arhiva și registrele Primăriei, autentificate corespunzător, ce atestă faptul că în perioada anilor 1971-1976, a făcut parte din colhozul „Miciurin”.

Având în vedere cele menționate, Larisa Mînăscuță, reprezentată de avocatul Dorin Cojocaru a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca nr. 21/2020/1675 din 18 martie 2020 și a Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-1078/20 din 12 iunie 2020 cu obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca și a Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i includă în stagiul de cotizare perioada anului 1976, în care a activat în colhozul „Miciurin” și recalcularea pensiei.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea în contencios administrativ depusă de Larisa Mînăscuță împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca a Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.21/2020/1675 din 18 martie 2020, anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-1078/20 din 12 iunie 2020, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a include în stagiul de cotizare perioada anilor 1976 în care reclamanta a activat în colhozul „Miciurin” cu recalcularea pensiei (f.d.47, 50-52).

La 24 mai 2021, în termenul prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Larisa Mînăscuță, reprezentată de avocatul Dorin Cojocaru a depus apel, iar la 18 august 2021 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi decizii privind admiterea cererii sale de chemare în judecată (f.d.49-56-58).

Prin decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Larisa Mînăscuță, reprezentată de avocatul Dorin Cojocaru.

S-a casat integral hotărârea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă decizie, prin care s-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca nr. 21/2020/1675 din 18 martie 2020 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-1078/20 din 12 iunie 2020.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a include în stagiul de cotizare perioada anilor 1976, în care Larisa Mînăscurtă a activat în colhozul „Miciurin”, cu recalcularea pensiei (f.d.91-100).

În susținerea deciziei emise, Curtea de Apel Chișinău a catalogat ca fiind greșite concluziile primei instanțe, deduse din aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material în coroborare cu circumstanțele cauzei.

Astfel, invocând dispozițiile art.1 alin. (1) și (2), art. 2 alin. (1)-(2), art. 5, 14, 15 alin. (1), art.50 alin. (1) lit. a), art. 51, 53 ale Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, pct.68, 69 ale Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165 din 21 martie 2017 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, instanța ierarhic inferioară a reținut că Larisa Mînăscurtă și-a exprimat dezacordul cu faptul că în stagiul de cotizare nu i-a fost inclusă perioada anilor 1976, în care a activat în colhozul „Miciurin”, solicitând includerea acestei perioade de activitate în stagiul de cotizare și recalcularea pensiei, prezentând extrasul din carnetul de muncă al colhoznicului, copia atestatului de absolvire a școlii medii și certificatul nr. 1422 din 06 decembrie 2019, eliberat de Primăria s. Susleni, r-nul Orhei.

Astfel, instanța de apel a constatat că, potrivit extrasului din carnetul de muncă al colhoznicului Forma-14, anexat la dosarul de pensionare, Larisa Mînăscurtă a fost primită în colhozul „Miciurin” din anul 1971 până în anul 1976 (f. 21-22 dosar administrativ și f.d. 16-18).

Invocând prevederile actului normativ al fostei URSS, care reglementa statutul colhozului și condițiile pentru obținerea calității de membru de colhoz și anume - Постановление ЦК КПСС, СОВМИНА СССР от 28 ноября 1969 № 910 о Примерном Уставе Колхоза, care la cap. II pct. 3 prevedea că: „Членами колхоза могут быть граждане, достигшие 16-летнего возраста и изъявившие желание своим трудом участвовать в общественном хозяйстве колхоза. Прием в члены колхоза производится общим собранием колхозников по представлению правления колхоза в присутствии лица, подавшего заявление. Заявление о приеме в члены колхоза рассматривается правлением колхоза в месячный срок. На каждого члена колхоза ведется "Трудовая книжка колхозника" единого образца”, Curtea de Apel Chișinău a relevat că cadrul legal al fostei URSS stabilea expres că calitatea de membru de colhoz putea fi obținută de cetățenii care au atins vârsta de 16 ani.

Respectiv, instanța de fond corect a stabilit că, în perioada 1971-1975, Larisa Mînăscurtă nu putea deține calitatea de membru de colhoz luând în considerare faptul că nu avea împlinită vârsta de 16 ani. Însă referitor la perioada anului 1976, când Larisa Mînăscurtă avea împliniți 16 ani și a activat timp de 65 de zile, instanța de fond eronat a stabilit că acest termen a fost inclus în stagiul de cotizare.

Or, potrivit deciziei de stabilire a pensiei din 24 august 2016 s-a luat în considerare perioada 06 octombrie 1976 – 20 iulie 1977, însă fără a fi inclusă perioada anului 1976, când Larisa Mînăscurtă avea împliniți 16 ani și a activat timp de 65 de zile în colhoz, fapt ce rezultă din extrasul din carnetul de muncă al colhoznicului Forma-14 (f. 21-22 dosar administrativ și f.d. 16-18).

Din considerentele menționate și având în vedere că, instanța de fond eronat a apreciat circumstanțele de fapt din probele administrate și a interpretat normele de drept material, care reglementează obiectul acțiunii în contencios administrativ, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea de apel, a casat hotărârea instanței de fond și a emis o nouă decizie, prin care a admis acțiunea înaintată de Larisa Mînăscuță împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative.

La 08 iunie 2022 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs, iar la 03 august 2022 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat circumstanțele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia instanței de apel pe care o consideră ilegală, neîntemeiată și emisă cu încălcarea legislației pertinente.

Subsecvent, recurenta a apreciat ca fiind eronată soluția instanței de apel și bazată pe interpretarea arbitrară a probelor din dosar.

În context, făcând referire la dispozițiile art.50 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii și pct.63 al Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165 din 21 martie 2017 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, Casa Națională de Asigurări Sociale a catalogat ca fiind neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că Larisa Mînăscuță a fost primită în colhozul „Miciurin” din anul 1971 până în anul 1976, în condițiile în care în anul 1971 aceasta era elevă, având 11-12 ani.

De altfel, recurenta a subliniat că calitatea de membru de colhoz putea fi obținută doar de la vârsta de 16 ani, reieșind din Actul normativ al fostei URSS în vigoare în perioada respectivă ce reglementa statutul colhozului și condițiile pentru obținerea calității de membru de colhoz, și anume - Постановление ЦК КПСС, СОВМИНА СССР от 28 ноября 1969 № 910 о Примерном Уставе Колхоза.

Iar, odată ce în anul 1971 intimata nu putea obține calitatea de membru de colhoz pe criterii de vârstă, constatările instanței de apel nu au bază probatorie.

Mai mult, la materialele dosarului nu există vreun document ce atestă că la vârsta de 16 ani, Larisa Mînăscuță a devenit membru de colhoz, or, vreun proces-verbal sau hotărâre a adunării colhozului privind oferirea calității de membru nu a fost prezentată la faza prejudiciară sau instanțelor de judecată.

Complementar, invocând dispozițiile art. 93 din Codul administrativ, art. 118 din Codul de procedură civilă, recurenta a opinat că în condițiile în care nu a fost probat documentar că intimata de la vârsta de 16 ani a fost primită în colhozul „Miciurin”, instanța de apel nu avea vreun temei să constate calitatea de membru de colhoz.

Casa Națională de Asigurări Sociale a relevat că extrasul din carnetul de muncă al colhoznicului Forma-14 la care s-a referit instanța de apel, nu poate servi ca probă, deoarece acesta denotă că Larisa Mînăscuță a făcut parte din așa numita „brigadă școlărească”, formată în cadrul colhozului în care elevii pe timp de

vară/vacanță erau antrenați în deferite lucrări agricole sezoniere.

Iar, antrenarea la lucrări în „brigada școlărească” nu poate fi asimilată calității de membru în colhoz, deoarece prevederile actului normativ al fostei URSS ce reglementa activitatea colhozului, nu deduc acest fapt.

În final, recurenta a accentuat că potrivit carnetului de muncă seria ET-I №1075552 deschis la 07 octombrie 1976 pe numele intimății, stagiul de cotizare al acesteia a început a fi realizat de la data 06 octombrie 1976.

La 08 august 2022 în adresa Larisei Mînăscuță a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Deși la 11 august 2022 intimata a recepționat copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei, aceasta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia în prezenta cauză de contencios administrativ la 25 mai 2022.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat la adresa de e-mail a Casei Naționale de Asigurări Sociale copia dispozitivului deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău la data de 31 mai 2022, iar decizia motivată la 26 iulie 2022, fapte confirmate prin extrasele din poșta electronică, anexate la dosar (f.d.101, 105).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat dispozițiilor art. 245 din Codul administrativ și a depus în termen recursul la data de 08 iunie 2022, iar motivarea recursului la 03 august 2022.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri

concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Astfel, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Casa Națională de

Asigurări Sociale, este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan